

*Het kan: een tuin waar dieren en planten net zo graag toeven als mensen. Reserveer naast de barbecue ruimte voor **nestkastjes en een moeraszone**. En geniet samen.*

Door Marieke van Gils

De ontwerper en de bioloog

HET KLIMAAT VAN LYON

In Nederland hebben we nu het klimaat van Lyon 30 jaar geleden. Het groeiseizoen is ruim een maand langer. De gevolgen voor onze natuur? Soorten schuiven door richting noorden. Over 50 jaar kan de beuk hier waarschijnlijk niet meer aarden. Wat kun je doen? Geef soorten in ieder geval de ruimte om in hun eigen tempo te verhuizen. Een groene achtertuin zorgt bovendien voor koelte; hitte in de stad wordt steeds vaker een issue in Nederland.

Een egeltje dat gezellig door je tuin ritselt. Druk vogelverkeer bij je drinkbak. Vlinders die je normaal alleen op plaatjes ziet – in jouw achtertuin. Hoe meer dieren en planten, hoe beter, is het principe van biodiversiteit. En dat is nog leuk ook. Het kan in een moderne tuin bovendien. Laten verwilderen hoeft niet, het gaat vooral om variatie aanbrengen. Bioloog Arnold van Vliet van Wageningen Universiteit en tuinontwerpers Arjan Posthumus en Ewald Jamin van Studio Ewald Jamin uit Leiden zitten bij elkaar om te bedenken hoe zo'n eigentijdse biodiversiteit eruit kan zien.

PISSEBEDDEN

Van Vliet is een échte liefhebber. “Met kieren tussen je tegels krijg je mieren. Een licht aflopende vijver trekt kikkers en op rot fruit komen wespen af. Onder losse stenen kruipen pissebedden. En wist je dat er speciale nestkastjes voor vleermuizen bestaan?” En daarbij gaat het Van Vliet eens om het nut van de dieren die je binnenhaalt. “De functie van

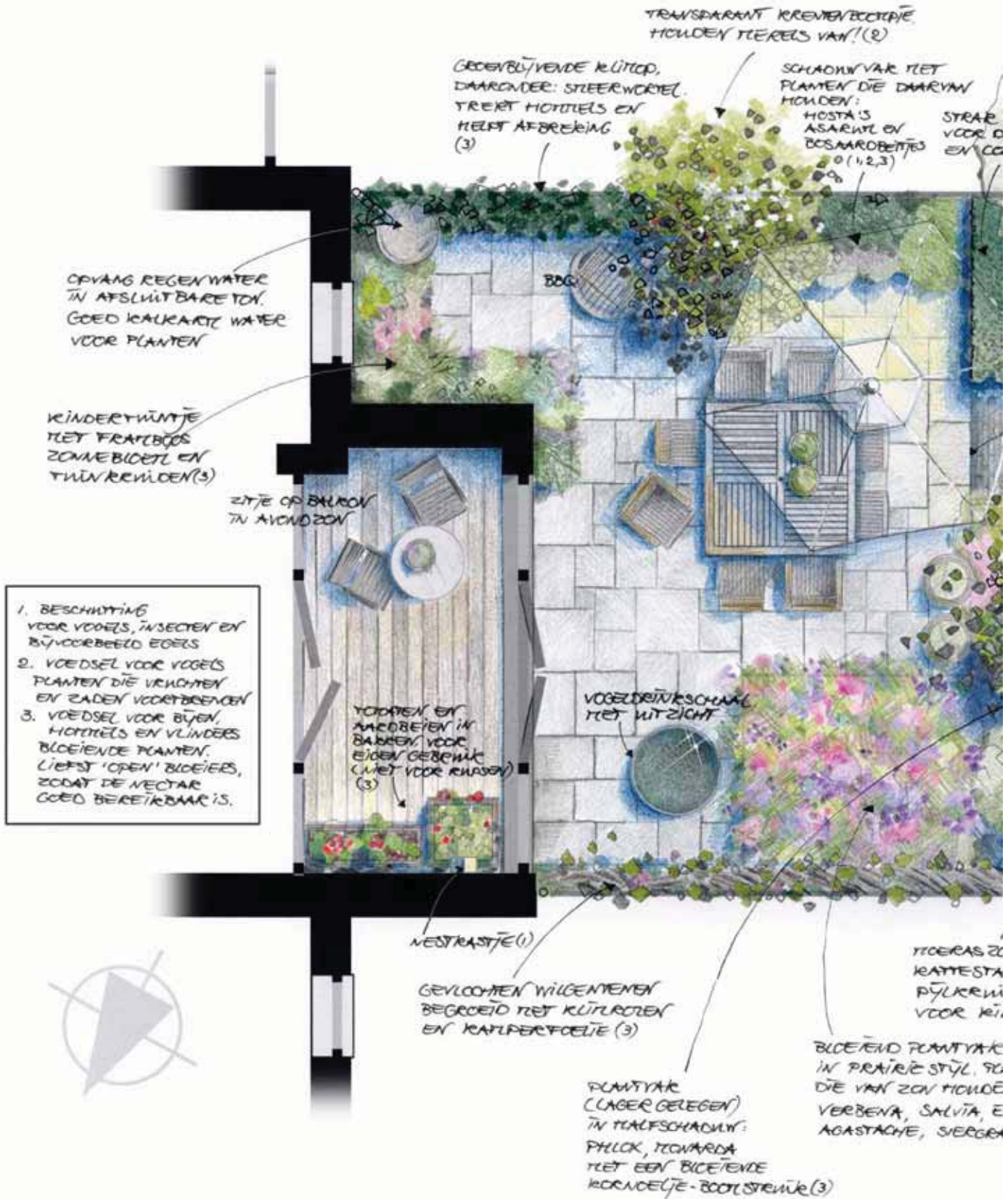
een mier? Wat is jouw functie eigenlijk?” Hij vindt de veelheid aan soorten mooi, en op zichzelf de moeite van het behouden waard.

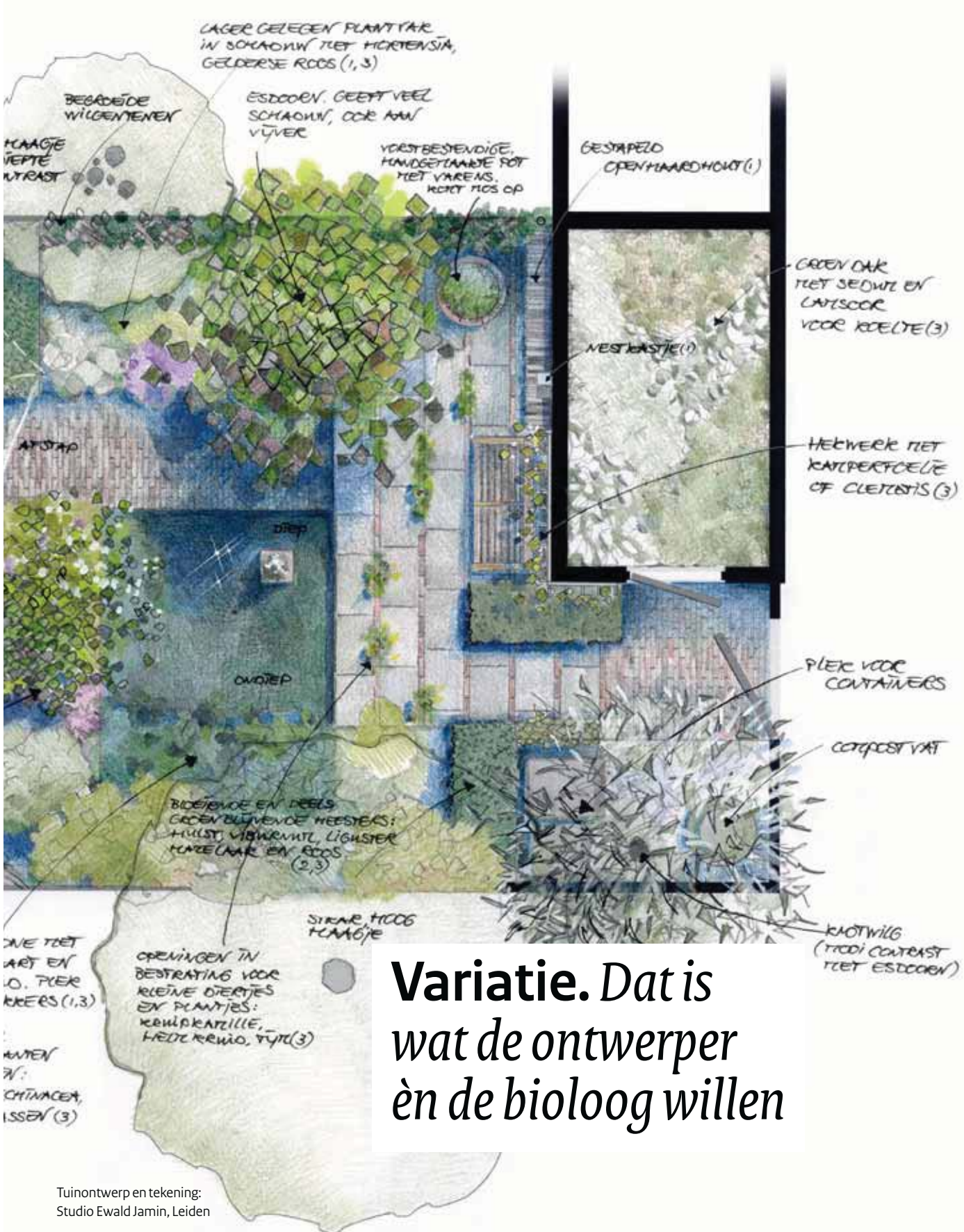
Speciaal voor *Gerda* maakte Studio Ewald Jamin een biodiversiteit tuinontwerp dat op de volgende pagina's is te zien

En die moeite hoeft niet groot te zijn: “Als je in jouw tuin ruimte biedt aan zoveel mogelijk soorten, help je al mee.”

Rot fruit en onkruid tussen de tegels is niet wat de meeste opdrachtgevers van Studio Ewald Jamin bestellen. Toch is een dier- en plantvriendelijke inrichting ook in hun belang – naast dat die leuk is. Want als planten op de goede plek staan (zon of juist schaduw), hebben ze minder verzorging nodig. Afgestorven en ingedroogde resten laten staan, scheelt ook onderhoud. >> lees verder op pag 46

44 BIODIVERSE TUIN

Variatie. Dat is wat de ontwerper èn de bioloog willen

46 BIODIVERSE TUIN

DRINKSCHAAL

Afwisseling, daar gaat het om. Van Vliet: “Een strak gazon of terras, prima, maar compenseer dan in de borders. Zorg daar in ieder geval voor veel bloeiende planten. Vraag in het tuincentrum naar nectarrijke planten waar vlinders op af komen. Neem in ieder geval geen doorveredelde soorten of zelfs steriele planten die geen zaad maken.” Varieer verder in hoogtes, in droog en nat, in open en beschermd. Een vogel wil graag een drinkschaal-met-uitkijk, zodat hij niet wordt verrast door de buurkat. Maar voor zijn nestje wil hij de beschutting van een

heg – géén schutting van de bouwmarkt. Vlinders en insecten willen een zonnige, windstille plek om op te warmen. Kikkers een vijver, mits ze daar zelf uit kunnen kruipen.

SPANNENDER

Variatie is ook wat Posthumus en Jamin willen: “Voldoende contrast tussen natuurlijke en strak vormgegeven tuindelen, tussen wintergroene en bladverliezende planten. De kale takken van een heester komen ‘s winters mooi uit tegen een bladhoudende struik. En afwisseling in hoogtes maakt dat je een

tuin niet in één keer kunt overzien. Dat is veel spannender.”

Posthumus en Jamin pleiten voor een tuin die niet modegevoelig is. “Een tuin die qua vormgeving bij het huis past, zal niet zo snel vervellen en is dus duurzamer dan een trendy ontwerp.”

En zo komen de ontwerpers en de bioloog er samen uit. Van Vliet: “Er bestaan trouwens niet alleen nestkastjes voor vleermuizen, maar ook voor vlinders.” Gelukkig. <<

WAT DOET DE OVERHEID?

De biodiversiteit (verscheidenheid aan soorten) neemt af. Als we zo doorgaan is in 2050 de helft van alle plant- en diersoorten wereldwijd verdwenen. Erg? Wel als (landbouw)gewassen niet meer worden bestoven, plagen de oogsten bedreigen, water en zuurstof niet meer gezuiverd worden, en grondstoffen voor medicijnen verdwijnen. Biodiversiteit is internationaal onderwerp van gesprek. In Nederland wil het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit dat alle soorten die in 1982 in Nederland voorkwamen in 2020 nog hier bestaan. Bijvoorbeeld door te zorgen dat natuurgebieden zoveel mogelijk op elkaar aansluiten, en niet te veel worden onderbroken door wegen en bebouwing. Deze ‘ecologische hoofdstructuur’ geeft dieren en planten de ruimte om te zoeken naar een goede plek om te (over)leven.

Studio Ewald Jamin heeft een winkel en werkplaats in het centrum van Leiden